Netværket af Ungdomsråd

Erfaringer fra
Ungdomsråd

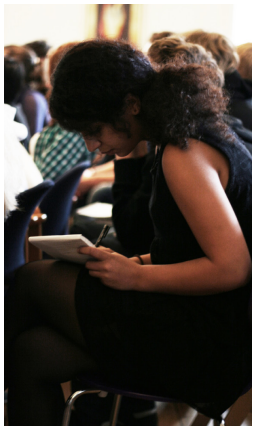

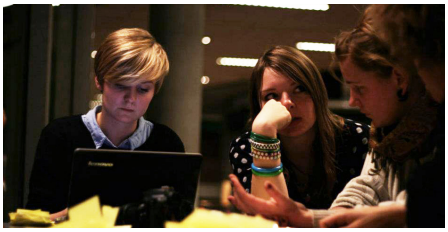

En samling af gode råd og erfaringer til det daglige arbejde i de danske ungdosmråd

Skal ungdomsråd nytænkes?

I SKRIVENDE STUND findes omkring 30 ungdomsråd i Danmark, der er forskellige i størrelse, struktur og fundering. Mens nogle er en instans under ungdomsskolen og primært står for sociale arrangementer, er andre politisk funderede og sidder med i kommunale udvalg. Begge dele kan fungere, og både socialt, politisk og kulturelt fokus er vigtigt for et ungdomsråd. Ofte afføder de forskellige fokusser nemlig hinanden.

Desværre har vi i NAU set en tendens til, at de unge kan være svære at engagere, og at ungdomsråd må ophøre på grund af manglende deltagelse fra de unge. Dette sker paradoksalt i en tid, hvor kommunerne aldrig har været mere interesserede i at oprette ungdomsråd. Ved seneste DUF-undersøgelse udtrykte 68 procent af kommunalpolitikere, at de så det fordelagtigt med ungdomsråd.

"Hvad ligger til grund for de velfungerende ungdomsråd, og hvad stod i vejen for nogle af dem, der måtte dreje nøglen om?"

Nye modeller for ungdomsråd
Når de unge falder fra tyder det på, at ungdomsrådstanken skal nytænkes. Og det er NAU ikke alene om at synes.
I Valgretskommisionens betænkning om unges demokratiske engagement fra december 2011, skrives i Tiltag 8:

"...Siden midten af 1980'erne, hvor ideen om ungdomsråd blev lanceret, har mange af landets kommuner forsøgt sig med oprettelsen af ungdomsråd. I nogle kommuner er det lykkedes at finde en holdbar model, mens det i andre har været vanskeligt at få dem til at fungere. ... Nye moddeler for ungdomsinddragelse kan tænkes at involvere ungdomsforeninger eller andre organiserede ungdomstilbud. Derved sikres kontinuitet og en fortsat lokal forankring. Udviklingen af modellerne skal ske I et samarbejde med KL og DUF..."

Som det eneste netværk for landets ungdomsråd har det selvfølgelig NAUs interesse at være med fra starten, når eventuelle nye moddeler for ungdomsråd skal udvikles.

Se derfor dette hæfte som feltarbejdet forud for tænkningen af nye modeller for ungdomsråd. Det her er eksempler fra dagens ungdomsråd:

Hvad ligger til grund for de velfungerende ungdomsråd, og hvad stod der i vejen for nogle af dem, der måtte dreje nøglen om?

Med den viden bliver vi klogere på, hvad vi skal arbejde mod i oprettelsen af ungdomsråd i fremtiden.

Netværket af Ungdomsråd

‘Unge På Tinge’ som rekrutteringsplatform

Viborg har haft stor succes med arrangementet ‘Unge På Tinge’, der fungerer som rekrutteringsplatform. Kombinationen af dette og et stort fokus på sociale arrangementer, som fastholder de unge, har gjort Viborg til et af landets mest velfungerende ungdomsråd.

På baggrund af snak med med Jógvan Pauli Lydersen, tidligere formand for Viborg Ungdomsråd

Sociale arrangementer
I Viborg har de stort fokus på sociale arrangementer internt i rådet. Filosofien lyder, at det ikke kun skal være hårdt arbejde, men også sjovt at være med i et ungdomsråd. Der bliver bl.a. arrangeret weekender med teambuilding og sørges altid for en hyggelig og afslappet stemning til møderne. Frivilligt arbejde skal være drevet af lyst og engagement, og det sikres bedst ved gode sociale rammer.

> “Frivilligt arbejde skal være drevet af lyst og engagement, og det sikres bedst ved gode sociale rammer”

Succes med ‘Unge På Tinge’
Derudover har rådet haft stor succes med det halvårlige arrangement, ‘Unge På Tinge’, hvor mange af kommunens unge samles i Byrådssalen til debat om varierende emner. Her vælges og årligt et nyt ungdomsråd.
På mødet inviterer ungdomsrådet byens foreninger og ungdomspartier, og derudover deltager ofte folkeskoleklasser som en del af samfundsfagsundervisningen. Arrangementet har tiltrukket 50-100 unge plus diverse kommunalpolitikere, der alle er oplagte og klar til debat.
Arrangementet udgør dermed en perfekt rekrutteringsplatform, hvor nye unge kan få en forståelse for, hvad rådet laver. Mange nyinteresserede kommer til efterfølgende møder, og flere af dem hænger også ved længere tid bagefter.

‘Unge På Tinge’ er ikke et unikt koncept i Viborg, men er allerede blevet brugt både i Aalborg og Mariagerfjord Kommune.

Integreret i systemet
Viborg Ungdomsråd holder også et årligt møde med kommunens Børne- og Ungeudvalg samt med Demokratiudvalget. Derudover har Ungdomsrådet også bestyrelsespladser i adskillige af kommunens organer, som Borgerhuset og Viborg Ungdomsskole. Dette er ligeledes med til at styrke interessen for arbejdet i rådet, da de i højere grad føler, at der bliver lyttet til dem, og at de har reel indflydelse på kommunens organer.

Godt forhold til pressen
Endelig har ungdomsrådet deres faste kontaktperson på det lokale Viborg Folkeblad, som både laver nyheder fra deres arrangementer eller et portræt, når de har valgt ny formand. Denne kontakt er rigtig vigtig både for, at rådet føler sig anerkendt i lokalsamfundet, men også for at nye unge og lokalsamfundet lærer omkring ungdomsrådet.

Konklusion
Viborg har opbygget et velfungerende ungdomsråd, der har en god rekrutteringsplatform i det halvårlige arrangement ‘Unge På Tinge’. Kommunen sørger for at rådet har reel indflydelse gennem bestyrelsespladser i flere af kommunens organer, og dette, kombineret med et stort socialt fokus i rådet, er med til at fastholde de unges interesse.
Et godt forhold til pressen giver det endelige skub, så rådet bliver synliggjort i lokalsamfundet.

Ungdomsrådets struktur
- Budget: Omkring 100.000
- 15 medlemmer valgt på årligt stormøde. 3 valgte suppleanter samt 3 medlemmer fra kommunens fælleselevråd.
- Tilhørende lønnet kommunal kontaktperson

Fra ungdomsråd til kultur-engagerende ungdomshus

I 2011 måtte Svendborg Kommune dreje nøglen om til hvad, der havde været et 10 års velfungerende ungdomsråd. Kræfterne var sluppet op, og der var ingen unge til at tage over efter den tidligere formand. Nu satser kommunen på en ny struktur.

På baggrund af snak med Birgitte Skriver, kommunal kontakt-person for ungdomsrådet

Kræfterne flytter fra byen
Svendborg ungdomsråd har ellers været et af landets bedst fungerende ungdomsråd, men da den styrende kraft bag ungdomsrådet, formanden, der gennem en lang periode havde været meget engageret, meldte at han stoppede for at flytte til København, faldt ungdomsrådet fra hinanden.

Jagten på en ny formand
Den daværende formand meldte ellers ud et år i forvejen, at han ville stoppe, så kommunen og ungdomsrådet havde god tid til at forsøge at finde nogle nye unge, der kunne overtage. De forsøgte sig med kampagner på gymnasier og på folkeskoler, og ungdomsrådsmedlemmer tog endda ud på udvalgte skoler for at fortælle om ungdomsrådet.
Svendborg har også et ungdomshus, 'Harmonien', der er flittigt besøgt. Her forsøgte man at rekruttere indefra, men ingen unge var interesseret i at lægge et stykke arbejde i ungdomsrådet.

De unges adfærd
Birgitte Skriver, kommunal kontaktperson for ungdomsrådet, forklarer, at hun så en klar tendens til, hvornår de unge var mest engagerede.
Som nyvalgte gik de tre første måneder med et møde om måneden til at få fasttømret en gruppe og blive enige om, hvad der skal udrettes. Omkring maj blusses der ned grundet eksamen, og så er der sommerferie – efter sommerferien ser de sjældent de unge igen. De falder simpelthen fra.

Nye baner for ungeinddragelse
Tanken om et nyt ungdomsråd er permanent død. Men kommunen har stadig et budget for kulturtilbud til unge, og de forsøger derfor at lave en ny form, hvor de kan få de unge engageret.
Svendborg Kommune er inspireret af 'Kaosambassaden' i Randers, et projektbaseret kulturhus for unge.
Desuden vil Svendborg Kommune holde fokus på 'Harmonien', deres ungdomshus, som fungerer godt, og de håber, at resultatet af at forsøge at engagere de unge yderligere vil resultere i, at flere unge også vil deltage i den politiske debat. Politikerne er nemlig meget åbne for at høre, hvad de unge har at sige.

> "...kommunen har stadig et budget for kulturtilbud til unge, og de forsøger derfor at lave en ny form, hvor de kan få de unge engageret."

Konklusion
I Svendborg Kommune virkede det demotiverende for de unge at skulle forpligte sig til ungdomsrådet for et år af gangen, hvorfor de langsomt faldt fra. Kommunen kunne ikke rekruttere nye unge til denne model og forsøger sig nu med en ny struktur for at imødekomme de unge.

Ungdomsrådets struktur
- Budget: 60.000 kr. til ungdomsrådet og 110.000 kr. til ungdomshuset, 'Harmonien'.
- De valgte bandt sig til rådet i et år, hvilket konkret var 10 møder.
- Der var altid en kommunal kontaktperson med til møderne.

Den kreative projektgruppe, der ikke blev hørt

Næstved Ungdomsråd fungerede godt i en åben projektorienteret struktur indtil kommunen fremsagde et ønske om en anden type ungdomsråd. Det resulterede i, at rådet i 2010 måtte stoppe aktiviteterne.

På baggrund af snak med Simon Post, daværende tovholder for ungdomsrådet
Samt: Evaluering Næsted Ungdomsråd (september 2010)

Åben struktur
Næsted Ungdomsråd bestod af en åben gruppe unge med en lønnet tovholder. Rådet var ikke et klassisk repræsentativt ungdomsråd, men derimod et åbent forum, hvor alle unge, der havde noget på hjerte i forbindelse med det politiske eller kulturelle i Næstved Kommune, kunne deltage. De holdt til på Næstved Ungdomsskole, der også fungerede som sparringspartnere i en række projekter og som samarbejdspartnere ved lån af lokaler og udstyr.

Projektet i fokus
Næstved Ungdomsråd havde projektet i fokus. Hele rådet blev for eksempel startet op ved at lave en koncertkaravane gennem byen for at give nye musiske talenter en platform. På denne måde prægede det projektorienterede arbejde, samt et mål om at gøre tingene anderledes, rådet.

Manglende bredte
Da rådet ikke var valgt gennem traditionelle ungdomsrådsvalg, var det ikke et repræsentativt ungdomsråd. Rådet udgjorde i stedet en samling af unge, der ønskede at lave nogle gode projekter i kommunen. Denne struktur blev af kommunen pointeret for rådet på deres årlige evaluering i 2009. Gennem kampanger forsøgte rådet derfor at hverve nye medlemmer, som kom fra flere forskellige steder og med forskellig baggrund. De registrerede også hvilke folk, der kom til deres arrangementer og møder, for at have klarere data på, hvor repræsentative de var. De havde dog i sidste ende ikke flyttet sig nok ifølge kommunens forvaltere, hvilket førte til deres lukning året efter.

> "Næstved Ungdomsråd havde en ambition om at gøre ting anderledes og arbejdede i en projektorienteret åben struktur"

Ingen plads til alternative idéer
Ifølge Simon Post, den tidligere tovholder for rådet, var problemet dog også, at kommunens forventninger til rådets arbejde var anderledes, end hvad ungdomsrådet rent faktisk lavede. I gruppen var der et ønske om at gøre alting meget nyt og alternativt, og det gjorde, at det ikke var alle deres ideer, der lykkedes lige godt.

Konklusion
Næstved Ungdomsråd havde en ambition om at gøre ting anderledes og arbejdede i en projektorienteret åben struktur. Kommunen ønskede dog en mere traditionel opbygning, og det resulterede i, at ungdomsrådet tilsidst måtte lukke.

Ungdomsrådets struktur
- Budget: 170.000(hvoraf ca. 70.000 var til løn og 100.000 var i frie midler)
- Åben struktur hvor alle der ønskede at komme havde mulighed for det (med ca. 20 faste)
- Der var altid en kommunal kontaktperson med til møderne.

Moderne rekruttering

Glostrup Ungdomsråd har eksisteret siden 2007 og er med 300 medlemmer landets største ungdomsråd. At lykkes med at engagere så mange unge kræver omstillingsvilje, en åben struktur og moderne rekrutteringsmetoder.

På baggrund af korrespondance med Avi Kremlovski, Ungeguide for Glostrup Ungdomsråd

Styregruppe og åben struktur
Glostrup Ungdomsråd har både en åben og lukket struktur. Alle, der ønsker, kan skrive sig op og blive medlem af rådet. Rådet har en styregruppe, som vælges på et årligt møde, hvor alle medlemmer af ungdomsrådet kan deltage. Denne styregruppe fungerer som rådets bestyrelse og projektledere i forbindelse med aktiviteter, arrangementer, politiske tiltag med mere. Derudover laves der projektgrupper i forbindelse med rådets aktiviteter, som alle rådets medlemmer kan deltage i. Dette giver medlemmerne mulighed for at lave de arrangementer og projekter, de ønsker. I dag har rådet 300 medlemmer.

"Rådets Facebook-profil har 1200 venner. Det er 1/3 af de unge i målgruppen"

Facebook og rekruttering
Rådets Facebook-profil har 1200 venner. Det er 1/3 af de unge i målgruppen. Dette giver en enestående mulighed for at kunne rekruttere medlemmer og annoncere arrangementer online, fuldstændig gratis for rådet.
Rådets ungeguide, Avi Kremlovski, mener, at de fleste unge, der interesserer sig for, hvad et ungdomsråd laver, kender rådet. Gennem arrangementer, Facebook eller, når rådet er på besøg på skolerne.

Dette gør også, at halvdelen af rådet bliver rekrutteret gennem disse aktiviteter, mens den anden halvdel kommer fra de eksisterende medlemmers netværk og gennem samtaler med aktører, som kender unge, der er interesseret i at lave ungdomsrådsarbejde.

Et godt ry er afgørende
Rådet har et rigtig godt ry rundt omkring i lokalsamfundet, blandt andet fordi, politikerne har været indstillede på, at rådet skulle have konkret indflydelse og medansvar for de sager, som vedrører de unge. Det er efter rådets eget udsagn lykkedes.
Derudover har rådet leveret succes- historier, som de kan promovere sig selv på. Her er det nyeste skud på stammen, at skaffe en ny skateboardrampe.

Konklusion
Succesen i Glostrup Ungdomsråd kommer af politikere, der handler på de unges præmisser. Det har resulteret i et råd med meget åben struktur, mange løsttilknyttede medlemmer og dermed en stor facebookgruppe, der muliggør en bred rekruttering.

Ungdomsrådets struktur
- Budget: 50.000 kr., men med mulighed for at søge støtte til projekter hos kommunen.
- Rådet har 300 medlemmer, hvoraf 15 udgør rådets styregruppe.
- Flere udvalg og projektgrupper, hvor alle, der ønsker, kan deltage
- Med en tilhørende Ungeguide fra forvaltningen

Med SMS'er taler Fanø de unges sprog

Fanø Ungdomsråd har gennem forsøg med sms-afstemninger og unge tillidsposter skabt et initiativsrigt ungdomsråd.

Efter samtale med Henning Kjærgaard, Kommunalt ansvarlig

SMS-afstemning med succes
Fanø Ungdomsråd er et velfungerende ungdomsråd. En af de problemstillinger de ligesom flere andre ungdomsråd ofte møder, er fastholdelse af de unges engagement. For at imødekomme dette problem, har de med succes forsøgt sig med sms-afstemninger ved valg til ny ledelse.

> "Erfaringerne med sms-afstemning har været så gode, at Kerteminde Kommune nu forsøger sig med en tilsvarende løsning"

Rent praktisk er det gennemført ved, at alle stemmeberettigede i kommunen, dvs. alle mellem 14 og 21 år, får tilsendt et brev med en kode. De kan herefter via en sms afgive deres stemme til den kandidat, som de finder bedst egnet - ligesom man stemmer i TV. Projektet er gennemført med succes, hvor cirka 20-25 procent svarer tilbage og afgiver stemme. Det endelige mål for deltagerantal ligger dog lidt højere endv de 25 procent.
Erfaringerne med sms-afstemning har været så gode, at Kerteminde Kommune nu forsøger sig med en tilsvarende løsning, ligesom Fanø igen benyttede sms-afstemning ved det seneste valg.

Travle unge giver rådet problemer
Et gennemgående problem i ungdomsrådets arbejde er, at rådets sammensætning og deltagere konstant er i forandring. Det er således skiftende, hvem der har mulighed for at deltage. Der er en opfattelse af, at særligt studerende i 2.g har en mere presset tidsramme, og den tid, man kan ligge i ungdomsrådets arbejde, er derfor stærkt varierende. Desuden er det ofte aktive unge mennesker, som også har mange andre projekter, der er engagerede, og der kan ikke altid findes tid nok til alle de ønskede aktiviteter. Her kommer ungdomsrådet desværre ikke altid øverst ind i disse prioriteter.

Unge som involveres i kommunen
Et af de midler kommunen bruger for at sikre de unges engagement er, at de unge også sidder med i forskellige udvalg i kommunen. Her deltager de f.eks. i brugerbestyrelser, men de sidder også med, når der er partitionsmøder for borgerne. Ved disse har de unge selv ansvar for oplæg og kommer med både input og ideer til hvad, de synes, der skal laves om i kommunen.

Strandkoncerter og besøg i Norge
På trods af ovenstående faldgrupper er det dog lykkedes rådet af få gennemført en række projekter og arrangementer. Med et årligt budget på omkring 30.000 kr. er der bl.a. gennemført koncert- og pizzaarrangement på Fanø Strand. Initiativet til dette kom fra de unge selv, og udførslen og tilladelserne hertil blev herefter lavet i samarbejdet med den ansvarlige i kommunen.
Derudover er der gennemført et projekt om Nordisk samarbejde, hvor ungdomsrådet både har besøgt en venskabsby i Norge og tilsvarende haft et ungdomsråd på besøg på Fanø.

Konklusion
På Fanø har de haft succes med nye tiltag som sms-afstemning, der kommer ud til alle kommunens unge. Derudover er de unge blandt andet med i kommunens brugerbestyrelser, og denne tillid betyder, at de i højere grad bliver motiveret til at starte projekter op på eget initiativ.

Ungdomsrådets struktur
- Årligt budget til arrangementer på 30.000 kr. Derudover er der bl.a. bevilliget flere penge et Nordisk samarbejdsprojekt.
- Gruppe på 7 unge, der fungerer som styregruppe
- Tilhørende kommunal kontaktperson

Større budget giver større engagement

I Ballerup prioriteres ungdomsrådets arbejde højt, og det giver engagerede unge, da de kan se resultater af deres arbejde. En godt sammenhold i rådet betyder desuden, at de unge fastholdes i ungdomsrådsarbejdet.

På baggrund af samtale med Frank Weinberger, Kommunal kontaktperson

Bred økonomisk ramme
I Ballerup er ungdomsrådet så heldige, at kommunen prioriterer dem rigtig højt, hvilket bl.a. kommer til udtryk i rådets budget. Budgettet lyder på hele 160.000 kroner om året, og der er mulighed for at søge en ungdomspulje på yderligere 100.000 til afholdelse af særlige arrangementer.
Medlemmerne har frit råderum over midlerne, og det betyder, at de unges idéer i vidt omfang kan realiseres. Rådet arrangerer bl.a. en månedlig koncert og er derudover engageret i adskillige kulturelle aktiviteter. På denne måde har rådet stor indflydelse, og medlemmerne kan se konkrete resultater af deres arbejde, hvilket er med til at fastholde engagementet.

> "Rådet står dog ikke kun for at arrangere events, men forholder sig også til politiske spørgsmål"

Rådet står dog ikke kun for at arrangere events, men forholder sig også til politiske spørgsmål og bliver taget seriøst af politikerne, så de føler, at de rent faktisk har medbestemmelse i kommunen.

Social base for rådets arbejde
Helt centralt sørges der også for, at de sociale rammer er i top. Hver gang, der er valgt et nyt ungdomsråd, arrangeres en sommerhustur, så alle lærer hinanden godt at kende, og der skabes et stærkt sammenhold internt i ungdomsrådet. Derudover har ungdomsrådet deres eget hus, hvor de kan arbejde og mødes. Det er et godt fundament og en god base for arbejdet.
Endelig gives diæter til de unge for deres arbejde. Beløbet varierer af hensyn til alder, men det ligger mellem 100 - 400 kroner om måneden. Det er dog ikke oplyst på forhånd, at der gives diæter, så det fungerer aldrig som et incitament til at melde sig ind men nærmere som en motiverende fastholdelse.

Èt obligatorisk møde per måned
Det eneste krav, de unge møder, er, at de skal deltage i ét månedligt møde med fast dagsorden. Mødet er obligatorisk, men ellers er al deltagelse i sociale arrangementer og rådets øvrige projekter fuldstændig frivilligt. Rådet tæller hele 17 pladser, og derudover er der yderligere to suppleantpladser. Filosofien lyder, at alle der har lyst til at engagere sig, skal have mulighed for det, og hvis flere stiller op, udvider de således antallet af suppleantpladser.

Konklusion
Ballerup Ungdomsråd fungerer rigtig godt, da de har brede økonomiske rammer for deres arbejde. De unge føler, at de bliver taget seriøst, og de har mulighed for at realisere deres idéer. Det betyder, at deres engagement stiger, og de føler, at man faktisk kan gøre en forskel ved at være aktiv i ungdomsrådet – ens idéer kan blive til virkelighed!
Endelig sørger de også for at lave mange forskellige arrangementer internt i rådet, så sammenholdet styrkes, da erfaring siger, at det også i høj grad er dette, som skaber det velfungerende ungdomsråd. Den måske allervigtigste lære fra landets ældste ungdomsråd er dog at fokusere på de sociale rammer – en sommerhustur, en tur i biografen eller en fest gør den helt store forskel for de unge.

Ungdomsrådets struktur
- Budget på 160.00 kr. og mulighed for at søge yderligere 100.000 kr. til særlige arrangementer. Derudover har ungdomshuset et selvstændigt budget på 700.000 kr.
- 17 pladser og to suppleanter med ét obligatorisk møde hver måned. Mulighed for at udvide antallet af suppleanter.